

Akikre büszkék vagyunk...

Sokak nagy-nagy szeretete vett körül, és én ebben örömmel fedezem fel Isten szeretetét.

„Balázs, találtam neked egy jó gimnáziumot!” – édesanyám ezzel jött haza egy plébániai zarándokltról 1987 őszén. A 8. osztályt kezdtem akkor, és egy ideje már a levegőben volt a kérdés, hogyan tovább. Plébánosunk, dr. Kovács Lajos Bánk atya volt, akkoriban a Mariánus ferences rendtartomány vezetője. Azon a bizonyos zarándoklaton elbeszélgettek rólam, a nyurga, mosolygós ministráns fiúról, akinek jót tenne egy kis fegyelem. Így kerültem a Frankába.

Négyen voltunk testvérek, apu mérnök, mellette idegenvezető, tolmács és fordító. Anyu könyvtáros, valójában a házunk melletti nagy virágos kertért és a szabadságért lelkesedő, szerető szívű anyuka. Apu evangélikus, családja lelkészcsalád. Másfelől anyunak is volt katolikus pap nagybácsija, lazarista szerzetes, később székesfehérvári egyházmegyes pap. Mi, gyerekek, a katolikus templomba jártunk, megszoktuk apu kétkedő tiszteletét a vallással kapcsolatban.

A Frankába kerülés alaposan megviselt. Kezdetben nem kapcsolódtam könnyen a 80-as nagyháló meg az összesen 95 évfolyamtárs eleven csapatához. Egy akkori nyári lelkigyakorlat élménye után különös erővel Istenben kerestem menedéket. *Hován Ágoston* testvér, az első évben osztályfőnök-prefektusunk, szinte minden szombat este türelmesen hallgatta aggódó kérdéseimet hitről és emberségről, valójában önmagamról. Jól haladtam a német nyelv tanulásában, egyre gyakrabban szavaltam verseket, szerettem a nyelvtant és az irodalmat, amely *Gärtner Julianna* nővér oktatásával a filozófiára és a művészetekre is ablakot nyitott. Az iskola lelkiségének meghatározó alakja volt *Barsi Balázs*. A népszerűségi listán igen elől állt *Halmai Vilmos* atya, akivel az első évben heti 5 órában fizikát és technikát tanultunk, sőt másodikban erkölcsstant is (amelyet egyesek a háta mögött *theologia moralis brutális*-nak neveztek).

Szokás szerint harmadikban színdarabban készültünk. A mienket *Szabó József* testvér rendezte, aki egyébként történelmet tanított. Ebben bajor követet játszottam, a színpadon egy magyar úrral, Böngével kellett megverekednem. Közös és fontos élmény volt a tánciskola. Ismerősökön keresztül esztergomi lányokkal táncoltunk. Nagyon szívesen jártam színházba Budapestre, amikor erre az osztállyal együtt lehetőség volt. Közben kinyílt a világ, jött a rendszerváltás. 1989-ben televízió néztük a köztársaság kikiáltását. Első 56-os felvonulás, aztán 1990-ben szabad választás, taxis sztrájk, amely miatt egy egész nappal később mehettünk haza (ez akkor egy örökkévalóságnak tűnt!), Mindszenty József újratemetése, majd (Szent) II. János Pál látogatása Esztergomban és egész Magyarországon – különleges, reményteli, bátorító évek voltak. A kórussal Finnországba kirándultunk, a németes csoporttal Frankfurt közelébe mentünk a testvériskolába. A Franka egyszerre volt védő búra, ugyanakkor ezeken az eseményeken és még sok más találkozáson keresztül kapcsolat a kor legfontosabb kérdéseivel.

Szerintem nagyszerű csapat voltunk, egy csomó izgalmas emberrel. Hálás vagyok mindenkiért, talán külön is a „Leventék”, illetve a „6-os” szoba tagjaiért, és azokért, akikkel azóta is hol itthon, hol meg külföldön töltöttünk együtt ragyogó napokat. Volt, akit eskettem, volt, akinek gyerekeit kereszteltem. Azt hiszem, ma még jobban és mélyebben ismerjük egymást, mint valaha.

Az osztályunkból ketten vagyunk papi szolgálatban. *Pallai Béla* görögkatolikus pap Szatmárban, én meg a szombathelyi egyházmegyéhez jelentkeztem még az érettségi idején.

Lovász Rajmund atya, másodiktól osztályfőnökünk, meg se igen lepődött, amikor ezt a szándékot közöltem vele. A papnevelő-intézet is egy kicsit olyan, mint a Franka – csak nem olyan szigorú és nem olyan népes. Nekem mindenesetre azok is nagyon szép és különleges évek voltak. Ha mindig meg is maradt a töprengő, fontolgató énem, az nem volt kérdés, hogy a jó lehetőségekkel élni igyekszem. Így kerültem előbb Budapestre, aztán Rómába, egy félévig Jeruzsálembé is tanulni. A frankás német tanulás gyümölcseit a római német-magyar kollégiumban élveztem. A ferences hagyomány után rácsatlakoztam a jezsuitára, amelyet szintén igen megszerettem.

1998-ban Szombathelyen szenteltek pappá, azután két évet tanulmányokkal töltöttem, még mindig Rómában. 2000-től lettem káplán és hitoktató, s mindjárt kezdtem tanítani a szombathelyi hittanárképzőn is. Igen szívesen emlékszem a Keresztény Értelmiségek Szövetsége szombathelyi csoportjára, amelynek alapító elnöke lehettem. A fiatalokra, akiket előbb hitoktattam, aztán később néha az esküvőn is megáldottam.

2007-ben Győrbe kerültem, tanárnak a szemináriumba. Azóta több mint 15 év telt el, s közben egyre inkább a teológiai munkálkodás, bibliai szövegek értelmezése, illetve a papnevelés lett a megszokott feladatomban és élethelyzetem. 2002-ben doktoráltam, 2010-ben habilitáltam Budapesten a Pázmányon. Mindkét dolgozatomban Szent Pál leveleire összpontosítottam. 2014-től a Pápai Biblikus Bizottság tagja vagyok. Ez a 20 főből álló, az egész világról összegyűlő római bizottság a katolikus biblikusok tágas világába ad személyes betekintést. Legkisebbségeként is igyekszem valamit hozzátenni a csapat munkájához. Írtam egy kommentárt Márk evangéliumához, tudományos háttérrel, de közérthető formában. Hat éven át minden vasárnapra írtam elmélkedést a Vatikáni Rádióba. Néha egy kicsit el is fáradtam a szövegekkel való foglalatosságban, de nagyon sok szép élményem van arról, ahogy ezek a szövegek életre kelnek. Bennük olyankor Isten megszólít engem is – és remélem, másokat is. 2019 óta a Központi Szeminárium rektora vagyok, és a Pázmány teológiai karán tanítok.

Igen hálás vagyok, hogy néhány éve a Semmelweis Egyetem mentálhigiénés lelkigondozói szakát is elvégezhettem. Ez egy nagyon támogató és elfogadó közeg, amelyben sokat tanultam önmagamról és másokról. Ez segít valamivel jobban odaállnom mások mellé, bár erőm nagy részét továbbra is lefoglalja, hogy a magam állította mércéknek megfeleljek, magammal békében legyek.

Ágoston testvér egyszer *Eloi Leclerc* könyvét adta a kezembe, *Egy szegény ember bölcsessége* címmel. Ferenc ebben egy krízis után rácsodálkozik: Isten él, és ez egyedül elég! Ha ezt befogadnánk, könnyű lenne a szívünk, mint egy madár. Minden életfeladattal és szép kapcsolattal ide lenne jó elérkezni: Isten jelenlétének tapasztalatához, ahogy szelíden és szeretettel összefog minket.

2023. február 3-án, Balázs-napon püspökké nevezett ki Ferenc pápa. Sokak nagy-nagy szeretete vett körül, és én ebben örömmel fedezem fel Isten szeretetét. A püspöki kinevezés életem legnagyobb megtiszteltetése és feladata. Még nem szoktam meg, és nem is látom pontosan, mi lesz ebből. Ebben az új helyzetben is időt és erőt kérek a megújulásra, hogy szívből és szívvel élhessek, másokkal együtt. A világ gyors átalakulásban van, és közben nagy szüksége van arra a reményre, amelyet Isten szelídségében, éltető szeretetében találhat meg.

Dr. Martos Levente Balázs öregdiák (1992/B), esztergom-budapesti segédpüspök

fotó: Csapó József, Esztergo-Budapesti Főegyházmegye